

Andrzej Betlej
Instytut Historii Sztuki UJ
Kraków

UWAGI NA TEMAT TWÓRCZOŚCI FRANCESCA CAPPONIEGO¹

Dotychczasowe wiadomości na temat architekta Francesca Capponiego, działającego na terenach ziem ruskich dawnej Rzeczypospolitej w drugiej tercji w. XVIII można określić jako bardzo skąpe².

W latach 1739—41 według projektu Antoniego Castellego oraz Francesca Capponiego była wznoszona kaplica p.w. Najświętszej Marii Panny (zwana także „Kaplicą stópek Najświętszej Marii Panny”) przy klasztorze dominikańskim w Podkamieniu³ (il. 3, 5, 6). Drugą wzmianką na temat działalności artysty jest informacja, iż 13 VI 1749 zawarto z nim kontrakt na prowadzenie budowy kościoła Dominikanów Obserwantów w Sieniawie — po architektach Giovannim Spazzio oraz Franciszku Antonim Mayerze⁴. Prace te (założenie sklepienia i kopuły, wykonanie sztukatorskich kapiteli) Capponi ukończył w roku 1751.

Zachowały się także informacje o dość szerokich kontaktach artystycznych architekta oraz bogatej korespondencji. I tak np. w r. 1738 Capponi udzielał „agentowi artystycznemu Józefa Franciszka Sapięhy” księdzu (jezuicie) Michałowi Obrębskiemu wskazówek dotyczących polichromii w kościele boćkowskim⁵. W r. 1740, określony jako „budowniczy lwowski”, przysyłał informacje temuż duchownemu na temat ówczesnie wznoszonych kopuł w kościołach lwowskich⁶ oraz — poprzez niego — polecał Sapięze usługi malarza włoskiego Davide Antonio Fossatiego⁷. Obecnie można dodać nieco nowych faktów do życiorysu Capponiego oraz nieco rozszerzyć jego *oeuvre*. Wiadomo, że urodził się 6 X 1689 w miejscowości Cadro pod Lugano⁸, jednak dróg, jakimi trafił do Rzeczypospolitej, jak na razie nie można odtworzyć⁹.

Pierwszą znaną i udokumentowaną archiwalnie budowlą Capponiego jest kruchta kościoła bernardyńskiego w Sokalu, wzniesiona w latach 1728—30¹⁰ (il. 7). W latach 1732—33 wykonał także w tym kościele płaskorzeźbioną dekorację sztukatorską, przedstawiającą prawdopodobnie sceny z *Męki Pańskiej*, w kaplicy cudownego obrazu *Matki Boskiej Pocieszenia*¹¹. Na podstawie tej